

# Obsah

<b>Prolog</b> .....	<b>10</b>
Dějiny divadla a divadelní historiografie .....	10
Nutná změna perspektivy .....	12
Hlavní proud.....	13
Hlavní otázky, omezení a cíle .....	15
Periodizace .....	15
Členění kapitol.....	17
<b>1 Divadlo před 5. stoletím</b> .....	<b>20</b>
1.1 <b>Rané formy divadla</b> .....	<b>21</b>
1.2 <b>K počátkům řecké tragédie</b> .....	<b>27</b>
1.2.1 Tragédie bez Dionýsa?.....	29
1.2.2 Existovala by tragédie bez Dionýsů? .....	29
1.2.3 Dionýsos .....	32
1.2.4 Od diachronního k synchronnímu .....	34
1.3 <b>Mimus, flyacká a atellanská fraška a pantomimus</b> .....	<b>36</b>
1.3.1 Mimus .....	36
1.3.2 Dórská a flyacká fraška .....	38
1.3.3 Atellana .....	40
1.3.4 Pantomimus coby samostatná divadelní forma .....	41
1.4 <b>Spektrum římských her</b> .....	<b>42</b>
1.4.1 Hry v cirku .....	43
1.4.2 Gladiátorské zápasy .....	44
1.4.3 Scénické hry.....	45
1.5 <b>K odmítání divadla vede konkurence</b> .....	<b>47</b>
1.5.1 Filozofický diskurz namířený proti divadlu .....	47
1.5.2 Herectví jako služebný prostředek pro rétory.....	50
1.5.3 Nenávist křesťanství vůči divadlu .....	51
1.6 <b>Od tančičtění k teatru</b> .....	<b>54</b>
1.6.1 K vývoji antického divadelního prostoru.....	54
1.6.2 K řecko-římské divadelní technice .....	59
1.6.3 Hlavní rozdíly ve stavbě divadel.....	63

<b>2</b>	<b>Křesťanství a divadlo od 5. do 16. století</b>	<b>66</b>
2.1	<b>Scény pokání</b>	<b>66</b>
2.1.1	Klatba, ačt, veřejné a osobní pokání	67
2.1.2	Halberstadtská hra na Adama jako variace na veřejné pokání	70
2.2	<b>Teorie tropů a duchovních her</b>	<b>74</b>
2.2.1	Velikonoční liturgie a slavnosti	75
2.2.2	Velikonoční hry	77
2.2.3	Duchovní hry a jejich cykly	80
2.3	<b>Blázen a obrácení</b>	<b>83</b>
2.3.1	Ke genealogii bláznů	83
2.3.2	Středověká postava blázna v souvislostech	85
2.4	<b>Údajné divadelní vakuum</b>	<b>91</b>
2.4.1	Slavnosti vzkříšení	92
2.4.2	Herodeské hry	94
2.4.3	Liturgie jako drama	96
2.4.4	Zákazy hraní pro mimy	97
2.4.5	Dramata Hrotsvity z Gandersheimu	99
2.4.6	Humanistická alternativa ke křesťanskému „druhému zrození“	100
2.5	<b>K vyloučení giullerie</b>	<b>102</b>
2.5.1	Dělení tuláků	103
2.5.2	Výtky kléru vůči příslušníkům giullerie	105
2.5.3	Sankce: exkomunikace, právní (ne)způsobilost	107
2.6	<b>Sukcesivní a simultánní jeviště</b>	<b>109</b>
2.6.1	Mělká simultánní jeviště	110
2.6.2	Prostorová simultánní jeviště	113
<b>3</b>	<b>Humanismus a komedie v 15. a 16. století</b>	<b>118</b>
3.1	<b>Člověkem být, člověkem se jevit nebo člověka hrát</b>	<b>119</b>
3.1.1	Vladaři novověku – účel světí prostředky	120
3.1.2	Herecké umění v životě u dvora	121
3.2	<b>Humanistické divadlo jako nástroj reprodukce dramatu</b>	<b>124</b>
3.2.1	Pomponius Laetus – od průvodu k divadlu	125
3.2.2	K repertoáru Accademie Romana	127
3.2.3	Rétorické a činoherní umění Pomponiovců	128
3.3	<b>Italská komedie</b>	<b>132</b>
3.3.1	Spor o původ	134
3.3.2	Varianty komedie dell'arte	137
3.3.3	Comédie italienne ve Francii	139

<b>3.4 Slavnost jako syntéza umění</b> .....	<b>144</b>
3.4.1 Medicejská svatba v r. 1589.....	<b>144</b>
<b>3.5 Humanistické odmítání divadla</b> .....	<b>151</b>
3.5.1 Odmítání divadla života.....	<b>151</b>
3.5.2 K postavení divadla v rámci renesančních společenských utopií .	<b>154</b>
<b>3.6 Krásné město na jevišti</b> .....	<b>158</b>
3.6.1 Jeviště humanistického divadla.....	<b>158</b>
3.6.2 Sebastiano Serlio a jeviště se zástěnami .....	<b>161</b>
3.6.3 Otočné hranoly podle Vitruvia .....	<b>163</b>
3.6.4 Architektonické jeviště v Teatro Olimpico ve Vicenze.....	<b>165</b>
<b>4 Svět je (a není) divadlo – 17. století</b> .....	<b>168</b>
<b>4.1 Divadlo života namísto metafory světa jako divadla.</b> .....	<b>169</b>
4.1.1 Metafora světa jako divadla .....	<b>169</b>
4.1.2 Divadlo života na příkladu demonstrací moci .....	<b>174</b>
<b>4.2 Autos sacramentales, dvorská divadla a comedias ve Španělsku</b> .....	<b>178</b>
4.2.1 Autos sacramentales .....	<b>179</b>
4.2.2 Dvorské divadlo italského ražení.....	<b>180</b>
4.2.3 Comedias v corrales .....	<b>182</b>
<b>4.3 Komédie dell'arte a její konkurenti v Paříži</b> .....	<b>184</b>
4.3.1 Jarmareční umělci – příklad Tabarina .....	<b>185</b>
4.3.2 Šlechtické paláce jako divadla – příklad Hôtel de Bourgogne.....	<b>187</b>
4.3.3 Molière adaptuje italskou komedii .....	<b>189</b>
4.3.4 Klasicistní tragédie .....	<b>191</b>
4.3.5 Ancienne Troupe de la Comédie-italienne do r. 1697.....	<b>193</b>
<b>4.4 Svět v jezuitském divadle</b> .....	<b>195</b>
4.4.1 Představa theatra mundi se prosazuje školní výukou .....	<b>196</b>
4.4.2 Přehled některých forem jezuitského divadla .....	<b>196</b>
4.4.3 Od dramatu k představení.....	<b>199</b>
<b>4.5 Rozkvět a zákaz – anglické divadlo na přelomu století.</b> .....	<b>202</b>
4.5.1 Alžbětinské divadlo .....	<b>203</b>
4.5.2 Protidivadelní hnutí ústí v zákaz divadla v letech 1642–1660 .....	<b>206</b>
<b>4.6 Jeviště pódiová, perspektivní a s kulisami.</b> .....	<b>210</b>
4.6.1 Pódiové jeviště .....	<b>210</b>
4.6.2 Dva příklady perspektivních jevišť .....	<b>213</b>
4.6.3 Jeviště s kulisami.....	<b>217</b>

<b>5</b>	<b>Myšlenka národního a praxe dvorského divadla – 18. století</b>	<b>222</b>
5.1	<b>Od kritiky chování šlechty k veristickému hereckému stylu</b>	<b>222</b>
5.1.1	Měšťanské chování proti dvorskému herectví	223
5.1.2	Výuka chování pomocí divadla – Ackermannova trupa	224
5.1.3	Herecký styl německého měšťanského divadla	226
5.1.4	Bonton a divadlo života	227
5.2	<b>Od tělesného umění k dramatu</b>	<b>230</b>
5.2.1	Reformní snahy Luigi Riccoboniho	230
5.2.2	Zliterárnění divadla Carla Goldoniho	234
5.3	<b>Hanswurst a kočovné jeviště</b>	<b>237</b>
5.3.1	Faust a Pickelhering u Johannese Veltena	238
5.3.2	Joseph Anton Stranitzky jako Hanswurst	240
5.3.3	Hlavní a státní akce – sporný pojem	243
5.4	<b>Měšťanské národní divadlo v Hamburku</b>	<b>246</b>
5.4.1	Myšlenka národního divadla	247
5.4.2	Konrad Ernst Ackermann otvírá v r. 1765 divadlo v Hamburku	248
5.4.3	Hamburský podnik – záměr a skutečnost	250
5.5	<b>Působení Velké francouzské revoluce</b>	<b>254</b>
5.5.1	Nutnost kompromisu	254
5.5.2	Dramata pro a proti revoluci	257
5.5.3	Vítězství triviálnosti	261
5.6	<b>Příležitostná jeviště a kamenná divadla</b>	<b>263</b>
5.6.1	Jeviště s kulisami v operním divadle	264
5.6.2	Příležitostná jeviště	267
5.6.3	Divácké konvence	267
<b>6</b>	<b>Divadelní reformy a reformátoři – 19. století</b>	<b>272</b>
6.1	<b>Reglementace chování a herecké umění</b>	<b>273</b>
6.1.1	Přirozenost versus umění – herecké styly na počátku 19. století	273
6.1.2	Vražda Augusta von Kotzebue posiluje divadelní cenzuru	275
6.2	<b>Katynka z Heilbronnenu ve Vídni</b>	<b>278</b>
6.2.1	Dají se představení rekonstruovat?	278
6.2.2	Pokus o rekonstrukci	280
6.3	<b>Divadelní hra proti cenzuře</b>	<b>288</b>
6.3.1	Johann Nepomuk Nestroy	288
6.3.2	Herec jako dramatik	290
6.3.3	Ani resonér, ani Hanswurst – Nestroy je neuchopitelný	293

<b>6.4 Moderní organizace divadla</b> .....	<b>296</b>
6.4.1 Cíle reformy .....	<b>296</b>
6.4.2 K reformě Heinricha Laubeho .....	<b>298</b>
6.4.3 Meiningenské dvorské divadlo .....	<b>300</b>
<b>6.5 Literární směr</b> .....	<b>303</b>
6.5.1 Výmarský styl .....	<b>304</b>
6.5.2 Goethova pravidla .....	<b>306</b>
6.5.3 Vzdorný herec Carl Reinhold .....	<b>307</b>
<b>6.6 Kukátko a abstrakce</b> .....	<b>310</b>
6.6.1 Nedokonalé shakespearovské jeviště .....	<b>311</b>
6.6.2 Divadlo Festspielhaus Richarda Wagnera v r. 1876 .....	<b>313</b>
6.6.3 Adolphe Appia a jeho reformní návrhy .....	<b>315</b>
<b>7 Mýtus diferenciacie – 20. století</b> .....	<b>320</b>
<b>7.1 Ne všichni hrají divadlo</b> .....	<b>321</b>
7.1.1 Pochody a průvody, slavnosti .....	<b>322</b>
7.1.2 Teatralizace společnosti .....	<b>323</b>
<b>7.2 Režijní ofenzíva</b> .....	<b>324</b>
7.2.1 Nekompromisní režisér .....	<b>325</b>
7.2.2 Kolektivní experimenty .....	<b>327</b>
<b>7.3 Divadlo jako perturbace</b> .....	<b>328</b>
7.3.1 Politické divadlo .....	<b>329</b>
7.3.2 Postdramatické divadlo .....	<b>330</b>
<b>7.4 Kontinuum forem</b> .....	<b>332</b>
7.4.1 Formy divadla na příkladu Švýcarska .....	<b>333</b>
7.4.2 Hlad médií .....	<b>335</b>
<b>7.5 Divadelní svoboda</b> .....	<b>336</b>
7.5.1 Divadlo pod hákovým křížem .....	<b>336</b>
7.5.2 Směrnice .....	<b>338</b>
<b>7.6 Mnohotvárné prostory</b> .....	<b>340</b>
7.6.1 Optimální prostor .....	<b>341</b>
7.6.2 Akční umění v procesu určování hodnoty .....	<b>342</b>
<b>Závěr</b> .....	<b>346</b>
<b>Seznam obrázků</b> .....	<b>349</b>
<b>Bibliografie</b> .....	<b>351</b>
<b>Jmenný rejstřík</b> .....	<b>363</b>